

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Špecifikácia testu

**zo slovenského jazyka a literatúry,
z maďarského jazyka a literatúry**

pre celoslovenské testovanie žiakov

5. ročníka ZŠ

v školskom roku 2015/2016

Bratislava 2015

Testy z vyučovacích jazykov pre celoslovenské testovanie T5-2015 sú určené žiakom 5. ročníka základných škôl okrem žiakov s mentálnym postihnutím. V testovaní žiakov 5. ročníka ZŠ (T5) sa používajú testy relatívneho výkonu, tzv. **NR testy** (norm-referenced), testy rozlišujúce žiakov podľa ich výkonov v teste. Sú zostavené tak, aby obsahovou stránkou a úrovňou náročnosti zodpovedali platnej pedagogickej dokumentácii.

Pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským – ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 1 – VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY PRE 1. STUPEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL, ktorú pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským posúdila a schválila Ústredná predmetová komisia (ÚPK) pre slovenský jazyk a literatúru, ŠPÚ Bratislava 2011.

http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti/slovensky_jazyk_isced1.pdf

Pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským – ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM: MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 1 – VZDELÁVACIE ŠTANDARDY Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY PRE 1. STUPEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL, ktorú pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským posúdila a schválila ÚPK pre maďarský jazyk a literatúru, ŠPÚ Bratislava 2011.

http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti/madarsky_jazyk_literatura_isced1.pdf

Testovanie sa v súlade so ŠVP orientuje i na overovanie čitateľských kompetencií – prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť žiakov interpretovať rôzne druhy súvislých a nesúvislých textov.

Úlohy v testoch nie sú len typickými školskými úlohami, neoverujú len rozsah zapamätaných vedomostí, ale aj vyššie poznávacie schopnosti žiakov. Vo väčšej miere sú zamerané na čítanie s porozumením. Testy sú zostavené tak, aby overovali hĺbku vedomostí a zručností, schopnosť žiakov aplikovať ich.

V teste z vyučovacích jazykov sa bude aj v školskom roku 2015/2016 nachádzať 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede. Je nevyhnutné, aby žiaci písali svoje odpovede čitateľne písaným písmom.

Obsahové zameranie testov z vyučovacích jazykov T5-2015

Cieľ	<p>Cieľom testovania je získať objektívne informácie o výkone žiakov pri vstupe na vzdelávací stupeň ISCED 2 a poskytnúť školám spätnú väzbu a komplexnejší obraz o vedomostiach a zručnostiach žiakov z testovaných predmetov, ktorý môže pomôcť pri zvyšovaní kvality vzdelávania.</p> <p>Výsledky testovania rozlišujú žiakov podľa ich výkonov v rámci jednotlivých testov.</p>
Čas riešenia	60 minút
Počet testových úloh	30 úloh
Forma testových úloh	<p>20 úloh je uzavretých s výberom odpovede zo štyroch možností. 10 úloh je otvorených s tvorbou krátkej odpovede.</p> <p>Z celkového počtu <u>30 položiek</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 21 položiek sa vzťahuje na ukážky (ku každej ukážke 7 položiek), • 9 položiek je voľných, z ktorých niektoré sa vzťahujú na kratšie texty.
Testované oblasti	Zvuková rovina jazyka a pravopis, významová/lexikálna rovina jazyka, tvarová/morfologická rovina, syntaktická/skladobná rovina, sloh, literárne druhy, literárne žánre, štruktúra diela, štylizácia textu, metrika, všeobecné pojmy (sledovanie čitateľských, interpretačných, lexikálno-gramatických kompetencií), čítanie s porozumením a práca s textom, vyhľadávanie explicitných a implicitných informácií.
Charakteristik a textov	<p>Texty sú primerané žiakom 5. ročníka ZŠ.</p> <p>Použité sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> • súvislé a nesúvislé texty, • autentické i upravené texty, • umelecké, vecné texty, • texty z rôznych médií.
Kognitívna úroveň podľa Bloomovej taxonómie	<p>1. Zapamätanie – poznávanie a rozpoznávanie, vybavovanie</p> <p>2. Porozumenie – interpretácia, usudzovanie, porovnávanie, dedukcia, vysvetľovanie, dokazovanie</p> <p>3. Aplikácia – postupu na riešenie problému, implementácia</p> <p>4. Analýza – rozlišovanie, usporiadanie, prisudzovanie</p> <p>5. Hodnotenie – určovanie, vyvodzovanie</p>
Povolené pomôcky	Pero, ktoré píše namodro.
Hodnotenie	<p>1 bod za správnu odpoveď</p> <p>0 bodov za nesprávnu alebo neuvedenú odpoveď</p>

**Ukážky úloh a textov
z vyučovacích jazykov na čítanie s porozumením**

Slovenský jazyk a literatúra

Ukážka 1

Svetozár Mydlo

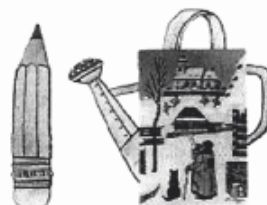
Akademický maliar Svetozár Mydlo sa narodil 10. júla 1948 v Ružomberku. V rokoch 1958 až 1962 tam navštevoval aj Ľudovú školu umenia (dnes ZUŠ). V rokoch 1963 až 1967 študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. V rokoch 1967 až 1973 pokračoval v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. V roku 1996 dostal Cenu Ľudovíta Fullu a v roku 2000 ho zapísali na Čestnú listinu IBBY.

Venuje sa ilustračnej tvorbe, úžitkovej grafike a maľbe. Ilustroval napríklad knihy *Nevyplazuj jazyk na leva* od Daniela Heviera, *Rozprávky od výmyslu sveta* od Jozefa Pavloviča, *Do Tramtárie* od Miroslava Válka a iné. Jeho kresby poznajú deti aj z populárneho detského časopisu *Slniečko*.

Svetozárovi Mydlovi sme tiež položili niekoľko otázok. A je to výtvarník – nezaprie sa! Veď odpovedal – obrázkami! Tu je teda náš rozhovor:

Mali ste od malička vzťah k maľovaniu?

Mali ste nejaké vzory či inú motiváciu?

Čo maľujete najradšej?

Zdroj

DRAGULOVÁ-FAKTOROVÁ, D.: Svetozár Mydlo. In: *Kto vám to kreslí*. Bratislava: Daxe, 2006, s. 35.

ISBN 80-968-7237-0

Upravené na didaktické účely

Slovníček

ZUŠ – základná umelecká škola

IBBY – Medzinárodná únia pre detskú knihu. Ich najznámejšou aktivitou je udeľovanie ceny Hansa Christiana Andersena.

K uvedenej ukážke sa vzťahujú najsledujúce úlohy.

Analyzovať/faktické poznatky

05. V ktorej z možností sú správne usporiadané udalosti v živote Svetozára Mydla?

A
Vysoká škola výtvarných umení
Ľudová škola umenia
Cena Ľudovíta Fullu
Čestná listina IBBY

B
Ľudová škola umenia
Vysoká škola výtvarných umení
Cena Ľudovíta Fullu
Čestná listina IBBY

C
Vysoká škola výtvarných umení
Ľudová škola umenia
Čestná listina IBBY
Cena Ľudovíta Fullu

D
Ľudová škola umenia
Vysoká škola výtvarných umení
Čestná listina IBBY
Cena Ľudovíta Fullu

Opis úlohy:

Práca so súvislým vecným textom.

Úloha z čítania s porozumením a zo slohovej oblasti.

Cieľ: Určiť správne usporiadanie kľúčových slov časti súvislého vecného textu.

Kompetencia: Analyzovať text z hľadiska významu. Určiť správne usporiadanie kľúčových slov časti súvislého vecného textu.

Typ úlohy: uzavretá

Správna odpoveď: B

Aplikovať/procedurálne poznatky

03. V ktorom detskom časopise sa objavili kresby Svetozára Mydla?

- A** Rozprávky od výmyslu sveta
- B** Nevyplazuj jazyk na leva
- C** Do Tramtárie
- D** Slniečko

Opis úlohy:

Práca so súvislým vecným textom.

Úloha z čítania s porozumením.

Cieľ: Zistiť informáciu explicitne uvedenú v ukážke.

Kompetencia: Analyzovať text z hľadiska významu.

Typ úlohy: uzavretá

Správna odpoveď: **D**

Test zo slovenského jazyka a literatúry z T5-2014 je zverejnený na stránke:

http://www.nucem.sk/documents/46/testovanie_t5_2014/testy_t5_2014/T5-SJL.pdf

Maďarský jazyk a literatúra

3. kiinduló szöveg

Harisnyás Pippi

Pippi igen figyelemreméltó gyermek volt. Leginkább az ereje volt méltó a figyelemre. Olyan hihetetlenül erős volt, hogy a világon egyetlen rendőr sem volt erősebb nála. Ha kedve támadt, egy egész lovat is fel tudott emelni. És támadt kedve. Volt ugyanis egy saját lova, amelyet akkor vásárolt egyetlen aranypénzért, amikor a Villekulla-villába költözött. Mindig is vágyott egy saját lóra. A ló most a verandán lakott, de ha Pippi ott akarta meginni a délutáni kávéját, akkor egyszerűen felkapta a lovat, és letette a kertbe. A Villekulla-villa mellett egy másik ház állt egy másik kert közepén. Itt egy anyuka és egy apuka lakott két aranyos gyermekével, egy fiúval és egy lánnyal. A fiút Tominak hívták, a lányt Annikának. Mindketten kedvesek voltak, jól neveltek és szófogadóak.

© Alica Záhorská

Forrás

ASTRID LINDGREN: *Harisnyás Pippi*. Móra Kiadó: Budapest, 1993, 14. o., feldolgozás

A 3. számú kiinduló szöveghez a 15. és a 21. feladat tartozik.

Porozumieť/konceptuálne poznatky

15. Miért volt különleges gyermek Pippi?

- A Mert volt egy saját lova.
- B Mert Tomi és Annika voltak a barátai.
- C Mert mérhetetlenül nagy ereje volt.
- D Mert a Villekulla-villában lakott.

Opis úlohy:

Práca so súvislým vecným textom.

Úloha z čítania s porozumením.

Cieľ: Cieľom položky bolo analyzovať text a odpovedať na zadanú otázku.

Typ úlohy: uzavretá

Správna odpoveď: C

Aplikovať/konceptuálne poznatky

21. Hol olvashatnád az alábbi mondatot?

Villekulla-villámat saját farmra cserélném.

- A** a hírekben
- B** a hirdetések között
- C** egy levélben
- D** táviratban

Opis úlohy:

Práca so súvislým vecným textom.

Úloha z čítania s porozumením.

Cieľ: Cieľom položky bolo zistiť žáner textu.

Typ úlohy: uzavretá

Správna odpoveď: **B**

Test z maďarského jazyka a literatúry z T5-2014 je zverejnený na stránke:

http://www.nucem.sk/documents/46/testovanie_t5_2014/testy_t5_2014/T5-MJL.pdf